

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА И НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИИ
НА Р БЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ
ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ ГРАЖДАНИ В
УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА
РОМИТЕ СИТУАЦИЯ

Оценката на изпълнението на Общинския План за действие в изпълнение на Областната и Националната Стратегии на Р България за интегрирането на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация е разработена в изпълнение на Дейност 1, в рамките на проект: „Мониторинг на местни политики в община Садово за ефективно приобщаване и участие на ромите чрез партньорско управление с гражданите и бизнеса“, по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFOP001-2.025 „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“ по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020г. (ОПАК). Бенефициент по проекта е Сдружение „Общество за образование и подкрепа на младежта“ (ООПМ). Проектът се изпълнява в партньорство с община Садово.

Целта на тази дейност е да се осигури необходимата база за разработването на препоръки за бъдещите стратегически документи на общината, които да включват новите политики, предвидени в реформираната стратегическа Европейска рамка за приобщаване и участие на ромите.

Оценката е подкрепена от SWOT анализ и отразява ефективността на мерките за трайна интеграция, както и до каква степен е било ефективно партньорството с гражданското общество (вкл. представителите на ромската общност) и бизнеса в процеса на управление на местните политики за приобщаване на ромите.

В Садово и във всички селища на общината ромите живеят сепарирани в ромски махали при незадоволителни условия на живот и инфраструктура – в жилища предимно извън регулация, в периферията на населеното място, захранени с ел. енергия и вода, но в много от селищата без канализация и без асфалтови улици. На територията на общината има концентрация на семейства от ромската етническа общност, в която се възпроизвеждат определени поведенчески и културни стереотипи - ранни бракове, ранна раждаемост, висока степен на миграция, липса на уседналост, като комуникацията в семействата и общността в много голяма степен не се осъществява на български език. Всичко това често води до различни модели на социално-икономическо и културно изключване.

Проблемите касаят в еднаква степен всички представители на целевите групи – те идват основно от това, че ромите са една от най- маргинализираните, стигматизирани и дискриминирани групи, както е в цялата страна. В същото време съществуват стратегии, програми и планове за действие за приобщаване на ромите, както на национално, така и на местно ниво. Отрицателен аспект обаче е, че повечето общински планове за интеграция на ромите съдържат списък с набелязани инициативи, без да се посочват целеви стойности или показатели за качество, като често предвидените мерки за интервенция остават „на хартия“.

Друг проблем е липсата на разбиране и съпричастност от страна на бизнеса, гражданите и на обществото като цяло и неосведомеността относно регионалните, субгрупови и специфични характеристики на тази уязвима етническа група в община Садово или дори в отделните махали - ромските групи са изключително различни и разнообразни и не е реалистично да се очаква, че едни и същи политики и методи ще бъдат приложими или ще имат еднакъв ефект при всяка от тях. Това е една от причините ефективността при напредъка по отношение на целите за интегриране на ромите да се оценява като ограничена, със значителни различия между отделните области.

Мерките и инициативите на общината и общинските структури са насочени към трайна интеграция на ромите и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на

ромите ситуация, по-конкретно за осигуряване на достъп до пазара на труда, образование и обучение, социални и здравни услуги и десегрегация.

Повече деца от ромски произход участват в образованието и грижите в ранна детска възраст и по-малко напускат училище преждевременно. Тези данни обаче, продължават да са прекалено високи и сегрегацията в образованието продължава да е проблем.

Нараства дялът на младите роми, които не участват в никаква форма на образование, трудова заетост или обучение, което е тревожен сигнал, че преходът от образованието към заетостта и други области не е ефективен.

Липсата на основно здравно осигуряване продължава да е сериозен проблем и много голяма част от ромското население в общината няма достъп до основно здравно осигуряване.

Достъпът на ромските домакинства до основни услуги (питейна вода и електроенергия) се подобрява, но ромите се сблъскват все по-често с дискриминация, що се отнася до достъпа до жилища, включително социални такива.

Подкрепени са, включително и финансово, целенасочени превантивни дейности за недопускане и предотвратяване на противообществени прояви и правонарушения с оглед подобряване на обществения ред и инициативи за преодоляване на негативните стереотипи, но резултатите са незадоволителни.

В контекста на местните специфики отчитаме необходимост от инвестирането в ранното детско развитие за да се намалят неравенствата и се осигури достъп до приобщаващи културни и образователни инициативи, както и възможности за подобряване и развитие на уменията и капацитета на младите представители на ромската общност чрез участието им в създаването на културни продукти и неформални обучителни инициативи - това ще спомогне за успешната им социална реализация и за постигането на реални и устойчиви резултати в образователната им интеграция. Ромското население е допринесло за културното ни богатство и многообразие, следователно опазването и укрепването на културното наследство, свързано с националните малцинства, имат решаваща роля в социалното сближаване.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Като цяло напредъкът в приобщаването на ромите е ограничен. Един от основните приоритети на общината и общинските структури трябва в близък план да бъде борбата с дискриминацията и с антиромските настроения. Необходимо е и да се съсредоточат усилията върху интегрирането на младите хора, жените и децата от ромски произход.

По отношение на това какво и на какво качествено ниво е било гражданското участие - имало ли е и доколко ефективно е било партньорството с гражданското общество (вкл. представителите на ромската общност) и бизнеса в процеса на управление на местните политики за приобщаване на ромите – отчитаме, че това партньорство не е било достатъчно ефективно – необходимо е да се активират по-ефикасни и засилени механизми за наблюдение и надзор, които предвиждат и хората с ромски произход да участват в мониторинга на политиките на местно равнище: местните и регионалните заинтересовани страни (НПО, активисти, експерти, членове на общността, бизнеса и др.) не са се включвали активно в мониторинга на публичните политики и поради това липсва съгласуваност, консенсус и партньорско управление.

SWOT АНАЛИЗ

SWOT анализът е базиран на шестте основни области очертани в Общинския План за действие в изпълнение на Областната и Националната Стратегии на Р България за интегрирането на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация:

- образование и обучение;
- здравеопазване;
- жилищни условия;
- заетост;
- върховенство на закона и антидискриминация;
- култура и медии.

ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • ограничаване на броя на децата, които отпадат от системата на образованието; • реинтеграцията на децата, които са извън училището; • системната работа с родителите от ромски произход; • съществуваща училищната мрежа от учебни и детски заведения, която отговаря на потребностите на населението на общината; • гарантиран равен достъп до качествено образование на ромските деца; • работа по европейски и национални образователни програми и проекти; • разработени и прилагани образователни програми от Центъра за обществена подкрепа 	<ul style="list-style-type: none"> • ниска степен на образование на ромските деца; • през последните 20 години се наблюдава тенденцията да спада образователното ниво; • остава тенденцията младите роми да не знаят българския език като основно средство за социално общуване; • по-голямата част от семействата от малцинствата не се общува на български език; • отпадането на децата от системата за образование; • неграмотността сред ромите и то сред младите хора до 20-25 години; • недостатъчна мотивация на родителите децата им да ходят на училище; • липса на ангажираност на родителите-роми в интеграционните процеси.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ

- работата с родителите в обособените етнически квартали;
  - активизиране на обществениците и лидерите в тези квартали да се ангажират с тази дейност;
  - нов преглед на програмите и начините за обучение в училищата, където има роми и ученици с различни социални проблеми;
  - провеждане на обучение по изучаване на българския език от по-младите хора от ромски произход;
  - там където е възможно, да се търсят възможности за десегрегирано обучение;
  - да се подпомагат децата, които искат да продължават образованието си в средните и висшите училища.
  - да се търсят възможностите на интегриращия принцип – образование и намиране на работа или усвояване на професия, която се търси на пазара на труда
  - намиране на подходящи форми за изява на ромската идентичност с оглед подпомагане на ромската социализация
  - работа сред на учители и общественици за съжителство в интеграционна мултикултурна среда;
  - идентифициране и прилагане на обучителни инициативи за адаптиране на изискванията за работа и кариерно развитие;
  - активно включване на училищата и общинската администрация в проекти по европейски и национални програми за развитие на компетенции, професионално и неформално обучение.
- липса на социална чувствителност в динамичната съвременна мултикултурна среда, в която всеки член на социума може и трябва да отчита и да се съобразява със етнокултурните специфики в образователния сектор;
  - системни случаи на необхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система
  - признаци за социална изолация на децата от етническите малцинства в училищната среда;
  - прояви на враждебност, неприемане, предразсъдъци, внушения и други форми на етническа нетърпимост между младежите в училищна среда;
  - затруднени интеграционните процеси
  - липса на мотивация у представителите на ромската общност за учене и работа;
  - недобре подготвена работна сила, на която бизнесът разчита;
  - забавено подобряване на образователния статус на ромската общност в последните 20 години;
  - тенденции за засилване на функционалната неграмотност;

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • налична системата на здравеопазване в общината; • осигурен, макар и частичен достъп до здравни услуги, вкл. и в областни центрове; • осигуряване на еднократни помощи от общината за здравни нужди; • купуването на лекарства със средства от общинския бюджет; • плащането на такси в болниците със средства от общинския бюджет; • осигуряването на транспорт от общината при необходимост от здравна помощ; • Наличие на комплекс от услуги - терапевтични дейности, двигателна рехабилитация, медицинско наблюдение и контрол, психологически консултации; • Подкрепа на хора с увреждания отговарящи на индивидуалните им потребности и за преодоляване на бариерите на функционалните им ограничения; • Специализирана социална услуга, която включва подкрепа от асистент за самообслужване, движение и придвижване, промяна и поддържане на позицията на тялото.	<ul style="list-style-type: none"> • системата на здравеопазване в общината е незадоволителна; • липса на специализирана медицинска помощ; • липсата на медицински звена и услуги за всичките селища на територията на общината; • липсата на лечение, поради бедност; • пренаселеност на жилищата; • масово ромите нямат здравни осигуровки, което реално пречи за здравето им обслужване; • висок процент от ромите нямат лични лекари, поради високата безработица и бедността им; • връщат се някои заболявания, които бяха изчезнали от живота на ромите; • липса на транспортни здравни услуги; • профилактичните прегледи сред ромите са проблем; • имунизацията на децата с ромски произход също е сериозен проблем; • липсват условия за поддържане на личната хигиена в някои жилища от ромските квартали – течаща вода, почистващи препарати и т.н.; • остаряло оборудване и материална база; • липса на здравни медиатори.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • повишаването на здравната култура и информираността на населението от общината; • подобряването на осъзнатата необходимост от ползване на здравни грижи и услуги; • Създаване на условия за поддържане на личната хигиена – течаща вода, сапун, прах за пране и т. н. в ромските квартали на	<ul style="list-style-type: none"> • сериозно влошен здравен статус на ромите; • замърсена околна среда; • замърсена и опасна за здравето, особено за здравето на ромските деца, жизнена среда; • тежки условия на живот; • повишаване на смъртността сред ромското население; • стимулират се опасни заболявания,

Община Садово.

- Осигуряване на достъп до питейна вода;
- Имунизация на децата с помощта на лидерите;
- Системни беседи по здравни проблеми;
- Засилване на профилактичните прегледи сред ромите;
- Създаване на временни здравни центрове сред ромите;
- Подобряване на здравните услуги и дейности за намаляване на детската смъртност;
- Проучване и предприемане на мерки за ограничаване на характерни заболявания – туберкулоза, хепатит в различните му варианти, инфекциозни заболявания, вкл. стомашно – чревни заболявания и т. н.;
- Създаване на временни лекарски екипи от различни специалисти и работа на терен вътре в ромските махали;
- Създаването на Обществен съвет по здравните проблеми на ромите от: представители на здравните заведения, добри специалисти и представителите на ромите и другите етнически и социални групи;
- Развитие на мрежа от здравни медиатори;
- Инициране на дейности, насочени конкретно към ромските жени, които по традиция се занимават с грижата за здравето.

особено на морбили, инфекции имунната система и т. н.;

- появи на специфично здравно неравенство, което се корени не само в социо–икономическите особености, но също и в достъпа до служби за здравна помощ и до ефекта от помощта, получавана от такива служби, които са слабо адаптирани и дори дискриминаращи;
- задълбочаване на някои културално обусловени особености, които също имат влияние върху здравословното състояние на ромите и определят начина, по който те реагират и се държат, когато се сблъскат с болестта - много части на ромската общност, здравето не се възприема като главен приоритет;
- Трудности да се възприеме необходимостта от превенция - здравето се превръща в грижа само при наличието на много сериозни симптоми – нежеланието да се посещава лекар е често срещано и допринася за липсата на превенция;
- много слаба превенция на гинекологичните заболявания;
- риск от институционализация на деца от рискови семейства

ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • осигурено ел. захранване в ромските махали; • частично осигурено водоснабдяване и канализация; • частично осигурени асфалтови или бетонови пътища и няколко чакълирани улици; • у ромските общности се наблюдава трайна тенденция и стремеж да имат собствен дом или да подобрят значително условията си на живот; • поддържане на сгради за обществено ползване - читалища, библиотеки, училища; • частично обновяване на централните части на селищата от общината, зони за отдих и и детски площадки;	<ul style="list-style-type: none"> • неподдържана и на места разпадаща се инфраструктурата, която функционираше в обособените ромски квартали преди 20 години, поради липсата на ремонти; • липса на канализация; • липса на общински жилища; • обособени ромски квартали със структурна бедност; • ромски жилища извън регулация; • неасфалтирани улици до и в ромските квартали; • ромските махали са сепарирани, в периферията на населеното място; • особено утежнени условия на живот жилищните в град Садово и селата Болярци, Караджово, Кочово, Чешнегирово; • липса на финансови възможности на общината за решаване на проблемите с инфраструктурата; • наличие на паянтови къщи в ромските махали; • приходящи представители на ромския етнос за сезонна работа, които впоследствие трайно се установяват без възможности за жилищно настаняване
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • формиране на ясна, конкретна и изпълнима общинска политика за решаване на жилищните проблеми на ромите и другите социално уязвими групи; • саниране на база енергийната ефективност; • ремонтване на жилищната площ; • разширяване на жилищната площ; • отреждане на нови парцели, които да се използват за строителството на нови къщи за ромите - социални жилища;	<ul style="list-style-type: none"> • обособените квартали продължават да бъдат една от основните пречки за цялостната интеграция на ромите в обществото; • условията на живот в ромските махали водят до задълбочаване на социалното изключване, до занижаване на възможностите за подобряване на образователния, социално-икономическия и здравния статус и до маргинализиране на значителна част от общността; • затвърждаване и засилване на

- разширяване на възможностите за изграждане на собствени ромски домове;
- планиране на ново строителство извън ромските гета;
- акумулиране на средства от европейски и национални програми и проекти;
- основен ремонт на определени жилища и помещения, които имат социално значение за населението – градини, училища, библиотеки, читалища и т. н.

- изключването и сегрегацията на тези общности;
- ограничен, недостатъчен или непостоянен достъп до училищно образование
- ограничени възможности за получаване на информация за възможности за работа
- ограничени възможности за ползване на обществен транспорт до работното място;
- лошите жилищни условия водят до здравословни проблеми и по-широко разпространение на болести, а обитаването на сегрегирани селища е свързано със затруднен достъп и до здравни заведения;
- обитаване на неофициални/незаконни жилища, разположени на нерегулирани терени без достъп до основни комунални услуги, което е условие за социално напрежение.

ЗАЕТОСТ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • осигуряване на трудова заетост на представители на ромската общност чрез различни програми на община Садово за определен период от време; • интегриране на лицата от ромската общност, особено младежите и децата в инициативи за информиране и консултиране относно работата на институции и ведомства и професионално ориентиране чрез Центъра за обществена подкрепа; 	<ul style="list-style-type: none"> • спада на трудова заетост сред ромското население; • липса на професионална квалификация; • трудно социално адаптиране към новите условия на пазара на труда; • реализиране на програми, които не водят до промяна на трудовото положение на ромите; • безработните роми не търсят активно работа; • широко разпространена расова дискриминация на пазара на труда; • след отпадане от училище, младежите губят трудовите си навици; • ромите се наемат на временна и сезонна работа, в сферата на сивата икономика, често без трудов договор;

	<ul style="list-style-type: none"> • безработицата сред ромската общност води до бедност и лош здравен статус; • високо ниво на бюрокрация при признаването и верифицирането на уменията; • липса на леснодостъпна информация за програми, подпомагащи ориентацията за работното място и за обучения.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • улесняване на достъп до новите работни места; • създаване на условия за повишаване на образованието и професионалната квалификация; • пряка работа с бизнеса за наемането на работа на представители на ромската общност; • включване на лица от етническите групи в национални програми за заетост и мерки; • създаване на подходящи условия за развитие на сектор селско стопанство, традиционно развиван в близкото минало и от ромското население; • въвеждане на система от трудови посредници; • предвиждане на мерки и инициативи за осъзнаване на многообразието като ресурс, лидерство, менторство в бизнес среда; • многообразието на работната ръка може да допринесе за изграждането на марката и имиджа на бизнеса; •	<ul style="list-style-type: none"> • ненаемането на ромите на работа възпрепятства и включването им в обществения живот; • безработицата и ниските доходи при тази общност обуславя рисковата група социално слаби лица и семейства, подпомагани с месечни социални помощи по ЗСПД и ППЗСП; • дългосрочните последствия от неинтеграцията на ромите на пазара на труда касае пряко общото социално благо; • повишени нива на междуличностни конфликти и като цяло затруднения при управлението на хора с много различни мнения, мисли, вярвания, ценности, норми, традиции, дори езикови компетенции и култура; • трайна тенденция от изключването на ромите от пазара на труда; • тенденция да не се намалят дискриминационните практики на работодателите; • поддържането на маргинализираното положение на ромското население, например чрез насочването им към държавни програми за обществени строителни работи; • липсата на заетост е важен фактор за засилване на социалното разслоение и води до бедност и нищета; • типичната заетост при ромите не гарантира издръжката на средното ромско семейство.

ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И АНТИДИСКРИМИНАЦИЯ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • в община Садово няма регистрирани съществени прояви на дискриминации на етническа, расова друга основа към ромското население;	<ul style="list-style-type: none"> • непознаване на нормативните документи за равнопоставеност и недискриминация сред ромската, но и сред българската общност; • липса на обществени съвети по въпросите на малцинствата; • недостатъчно ефективно партньорство между гражданското общество (вкл. представителите на ромската общност) и бизнеса в процеса на управление на местните политики за приобщаване на ромите; • чувство на несигурност и унижение у представителите на ромската общност;
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • недопускане под никаква форма проявите на дискриминация Община Садово. • издигане на образователното равнище на ромското население, в т. ч. и обучение по български език на младите роми; • подобряване на здравното обслужване на ромите чрез профилактика и системни грижи в тази сфера; • подобряване дейността на бюрото за социално обслужване в Садово сред ромското население; • подобряване на жилищните условия на живот, чрез основни ремонти на досега съществуващите жилища и отреждане на терени за строителството; • подобряване на инфраструктурата на ромските квартали чрез основни ремонти и редовно поддържане, ново строителство на улици, пътища и тротоари; • развиване на културата на ромите, като част от българската национална култура; • развиване на спортната дейност, като важна дейност от интеграционния процес. • повишаване на чувствителността на	<ul style="list-style-type: none"> • не са осигурени по-ефикасни и засилени механизми за наблюдение и надзор, които предвиждат и хората с ромски произход да участват по-ефективно в мониторинга на политиките на местно равнище: местните и регионалните заинтересовани страни (НПО, активисти, експерти, членове на общността, бизнеса и др.) не са включени в достатъчна степен в мониторинга на публичните политики и така не е възможно да се постигне максимална съгласуваност и консенсус и партньорско управление; • липсата на разбиране и съпричастност от страна на бизнеса, гражданите и на обществото като цяло и неосведомеността относно регионалните, субгрупови и специфични характеристики на тази уязвима етническа група в определено населено място или дори в отделните махали води до утвърждаване на моделите на сегрегация и неприемане; • възприемането на проявите на дискриминация като нещо нормално сред представителите на различните етнически общности.

обществото към необходимостта от силна подкрепа за ромската общност и тяхното приобщаване;

- подобряване достъпа на ромските жени до правна помощ и правосъдие;
- подобряване на мерките за закрила на малолетни и непълнолетни лица;
- подобряване на мерките за идентифициране, превенция и защита на жертви на антиромски нагласи, езика на омразата и престъпленията от омраза;
- преодоляване на домашното насилие, ранните бракове и други форми на традиционни патриархални практики на контрол и насилие. Осигуряване на условия за по-голям достъп до правосъдие за ромски жени;
- разработване и прилагане на услуги за реинтеграция деца - жертви на трафик с цел ефективна социализация на тази най-уязвима група.

КУЛТУРА И МЕДИИ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • отбелязването на различните етнически празници са сериозна база за единение на българските граждани от различни етноси; • налична е читалищна мрежа във всички села от общината; • наличен е културен календар за отбелязване на празници и годишнини, в чието изпълнение участват равнопоставено всички представители на етническите групи; • издирват се и се опазват автентичните етнически фолклорни празници и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи; • висок е делът на ромските деца обхванати в неформалното образование, 	<ul style="list-style-type: none"> • слабо развито партньорство с местния бизнес – за предоставяне на услуги и спонсорство за осъществяване на културни проекти; • читалищата да разнообразят дейността и постепенно да се превърнат в информационни центрове за местната общност по въпросите на културното многообразие; • недостатъчно популяризиране на културната идентичност на ромското етническо малцинство чрез културно сътрудничество между представители на различните етнически групи; • необходимо е да се насърчи и подобри

<p>предоставяно от читалищната мрежа;</p> <ul style="list-style-type: none"> • организират се спортни дейности в училищата, селата и по време на междуселските спортни празници;	<p>достъпа до култура и изкуства на местни и изолирани етнически общности;</p> <ul style="list-style-type: none"> • недостатъчно участие и ангажимент на родителите в процеса на културно и социално приобщаване;
<p>ВЪЗМОЖНОСТИ</p>	<p>ЗАПЛАХИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • активизиране на дейността на читалищата в община Садово сред ромското население; • организиране на групи по интереси в различните детски групи; • търсене на възможности за създаването на библиотеки и читални в ромските квартали на община Садово; • формиране на смесени детски групи за художествена самодейност; • пресъздаване на традициите и обичаите на различните етнически групи с активното участие и на ромските деца децата; • обсъждане на различни книги особено сред децата от ромската общност и тяхното отличаване с различни предметни награди; • създаване на атрактивни съвместни културни продукти; • развиване на уменията и капацитета на младите представители на ромската общност чрез участието им в културни продукти; • изграждане на трайно и устойчиво межкултурно взаимодействие и сътрудничество между представителите на мнозинството и представители на ромската общност като се работи ръка за ръка с тях, а не за тях или вместо тях; • партньорство между неправителствения и публичния сектори, със съдействието на местни образователни, обществени и културни институции и неформалните лидери на местни общности за преодоляване на различията; • осмисляне на свободното време на подрастващи от ромския етнос, за да се формира у тях чувство за колективизъм.	<ul style="list-style-type: none"> • непреодоляването на всякакви прояви на враждебност, неприемане, предразсъдъци, внушения и други форми на етническа нетърпимост между младежите блокира интеграционните механизми; • отживелиците и предразсъдъците, които все още битуват в ромската социално-нормативна система могат да попречат на приобщаването към нравите и порядките в съвременното българско общество в неговия широк паневропейски контекст; • липсата на желание за истинско, пълноценно общуване с ромите (като нерядко се търси провокация), от хора, които не познават и не са общували с представители на общността рискуват да взривят социалния мир; • редки са случаите, когато на ромите се дава възможност сами да говорят за себе си и за собствените си проблеми, постижения, изживявания, мечти и стремежи под различна форма (това може да стане под формата на любителско изкуство); • мерките, които се вземат по въпроса за ромската интеграция не са ефективни, защото задават една обща национална рамка, но не се опитват да обхванат регионалните специфики и конкретни проблеми на ромските общности, които са много различни, както е в община Садово.

Тази оценка, както Анализът на ефикасността на мерките за приобщаване и участие на ромите и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, ще бъдат основа за подготовка на препоръки за хармонизиране на местните политики на община Садово в съответствие с новите реалности и новата реформирана стратегическа Европейска рамка за приобщаване и участие на ромите чрез партньорско управление с гражданите и бизнеса.

Бъдещите общински стратегии в областите на интервенция на проекта и по-специално актуализираният Общински План за действие в изпълнение на Областната и Националната Стратегии на Р България за приобщаване и участие на ромите ще се основават на разработените в рамките на проекта анализ и оценка. Те ще имат принос още и за очертаване на параметрите и функционалните рамки на партньорството на общинските власти с бизнеса и обществеността, както и необходимостта от съвместни акции в бъдеще, тъй като включването на по-голям брой общности от целевите групи и източниците на решения за подобряване на положението на ромите ще бъде по-широк за периода на изпълнение на новата Стратегия (2021-2030 г.). Генерираните данни от анализа и оценката ще бъдат насока за подробни и реалистични планове на общината за предприемане на действия в съответствие с мащаба на нуждите от социално приобщаване на хората с ромски произход и други български граждани, живеещи в сходни на ромите условия.